

میلعلوھ

مذعو ملدن ایم معمج

مشش س لجم - 1421 کر ابملا ناضمر - ی لامث هز محویا ی اعد حر شد

تانااید

ی نار هط ی نیسدن س محمد محم دیسد جاد اللهتیا تر ضد
ه رسا اللهس دق

مِجْرَلًا نِاطِيْشَلًا نِمَ لَلِهْ اِبْدُو عَا
 مِجْرَلًا نِمَحْرَلًا اَللهِ مَسْبِ
 دَمَحْمُ مَسَاقَلَايَا اَنِيبِنُو اَنْدِيسِي اَعْلَهْ اَللهِ اَلصُّو
 نِعَمَجَا مَهَادَعَا اَعْلَهْ اَتَعْلَلَا و نِيرَهَاظَلَا نِيبِيْطَلَا اَلَا اَعْلُو

ی. دمحب قحا و ی دنع عی شد دمحا ی بر فی ا بنذلا ی ناک ی تدی ا ندع ملحی ی ذلا لله دمحاو

رد و تسا رابدر بوا میهدی م ماجنا مانگ هکنیا نی عدد هک تسا قحتسم و تسازسد ار ی یادخ دمدم
 ام راگدرورپ سپ. میاهدادن ماجنا مانگ ناک هک نانچنا دنکی نی عدد ضمع و تسا ریاصد ناهانگ لابق
 ی همه زا و تسا دمدم هب [رت] راوازد دارفا ی همه زا [وا]، ن شپیتسا ی دوجوم نیرتدومحم
 .تسا ن دمدم هب قحا و تسا دمدم هب قحتسم تادوجوم

ی دمدم ل مَحْت رتشیب. درادی مر ب دمدم رتشیب ی نعی **عی شد دمحا**، **دمحب قحا** مه و **عی شد دمحا** مه
 .تسا دمدم قحتسم، ی نعی ی دمحب قحا. دنک

م دَع و یراد ن تشبوخ و یرابدر بوا تسا ترابع ملد هک دش ضرع ش ماسقا و ملد هب عجار
 راک اعبط هتبلتا تسا هتفرگ تروص ج راخرد هک یراک لابق رد ی لمع کی ندادن ماجنا و لمعلا س کع
 کیرگا، باطخ و بسانمانل معل لابق رد. درادن انعم ملد اجنیا رد هک دشاب بسانم راکرگا لا و بسانمان
 اهنیا دنتسه ملع یراد هک یدارفا لاومعم. تسا میلد دنیوگی م دشاب رادن تشبوخ دشاب رابدر بوا صخش
 دنتسین میلد هک دنتسه یدارفا اهنیا دنراد ملع زا ی اهتخودنا و دنزودنای می شناد هک یدارفا دنتسین میلد
 .تسین اهنیا رد ملد و ربص تلاد دنکی م شاخرد بلاطم و لئاسم لابق رد

¹ **«ملعلا ب ملحا ا جزمی»**: دیامرفی م هک ملاسلا هیلع موصعم زا تیاور، میراد نینمؤم تافصد رد
 ی م ناسنا یرب ار یرورغ عون کی ملع نیا ناک دنادجاو مه ار ملد ملع نآ اب هارمه نینمؤم هشیمه
 کی رد هک ی تقوی سکره ی نعی تسا وطنیمه ی سکره و درادن ار دارفا اب دروخری ی گداما هک دروا
 تبحصد و ابی سک، نآ هب تبسن تسین رضاد. دنکی م ادیبی اهلوج کی و. دنکی م ادیبی صصختی اهتشر
 اجنیا اقا دنیوگب دنیایی، قذادش دوخ راکرد و رهام و بوخ ی آبی ی لیخ ی یانب کی هک دینک صرف. دنک
 ی من! تراکی ی پورب؟ ن م ای ی نادیم رتهب و ت دیوگی م، مینکب وطنیا ار نیا ای تسا مابنشا تراکی نیا
 دیوگی م تسا وطنیا شیاچنا دنیوگب دنیایی. دشکب هشقن کی دیایی دینک صرف ی سدنهم کی رگا؟ دنیوگ
 لائم اقا دیوگب و دنک هعجارم ناسنا یرتکد کی رگا؟ ی نزی م هک تسیچ اهفرد نیا! تراکی ی پورب
 کی دنسریب هلئسم کی هب عجار دنیایی میلاء کی رگا. رگی دی کی غارس و رب دیوگی م، وطنیا وطنیا
 .مردن تقو مردن هلصود و رب، دنزب فرد مدرخ کی [ی سکرگا]. دنسریب وازا از زیچ

قرف هنعیم هچ ملع هچ لاد. تسا رُتخبتی عون اب هارمه. تسا ربکتی عون اب هارمه ملع لاومعم
 دنکی م بلس ناسنا زا ار ملد نآ هک. دراد ار هلئسم نیا ی اهنیمز رهرد، صصخت، لغش، هنعیم. دنکی م
 ی لاؤس کی و دیایی دهاوخی ای هچ کی رگا هک دینک صرف. دنکی م بلس ناسنا زا ار ملد دارفا لابق رد
 تنوکس اب ی لیخ شمارا اب ی لیخ هک دینک صرف هک هشد همدید ایاب بخ. دنکب دهاوخی ی عرشل اؤس. دنکب
 ی عرشل هلئسم دیایی ماس تفه ی هچ کی؟ دهدب باوجی صخش، بسانم دروخری اب ی لیخ نانیمطا اب ی لیخ
 ای هدماین و ت هب اهنیا و رب هچ. دسریب ی عرشل هلئسم کی دهاوخی دیایی ماسد ی هچ کی. دسریب دهاوخی
 !نک ل اؤس ترترگزب [زا]، روایی ار ترترگزب و رب، دنکی م ل اؤس هچ. دهدی م ی یلابرس باوج کی
 ؟تسا وطنیا ارچ

1. 230. ص 2، ج 2، یفاکلا

زا تیا کد اهنیا؟ درادن حور رگم؟ تسین رشپ کیر رگم؟ تسین ناسنا ش دوخ ملاء رد مچ رگم ترثک یهطید رد اهدرو خرب نیا، تسنا نوربید دیحوت هریاد و تیروحم زا اهدرو خرب نیا هک دنکی م نیا کیه هک در گنی م مچ هب روطن امه کلاس کیه و فراع کیه دیحوت یهطید رد هک دوشی م هدنا جنگ تصشد و ماجنپ نس م صخش کیه اب هک دوشی م ور هب ور مچ کیه اب روطن امه و دنکی م ماگن گرزب دراد کاردا و ادراد سفن و ا نوچ دوشی م ور هب ور و اب ملاء

لااح هک دوب نیا رب دآدح یاقا روصت هک؟ درجم حور باتک رد دیدناوخذ ار دآدح یاقا یهیضه و ا هب ار نیا حور دنوادخ یلو، رگید مدرک توفتسا یهچ کیه هرخلاب بخ نیا، متفر ایند زا مکنیا هطید رد ار ملاء برغو و قرش هک درک ادیب معسو و دش گرزب، دش گرزب نانچنا حور نیا هک داد ناشن مچ نیمه حور. دروآرد ش دوخ ی دوجو ی

گرزب ار مسج مام و لاس، تسین مام و لاس و بش و زور نارذگ، تسین نارذگی هلمسم، هلمسم و ش حور یلو. دوشی م لیدبته ولیک ماجنپ هب تسنا ولیک چنپ هک یهچ دیاز فای م تدم و هدام رب و دنکی م و وا کچوک ندب اب هتسا فرط مچ حور اب فراع و تسنا ناسنا کیه حور، و ا حور. دنکی م ذقرف. تسنا تلاهج لام اهنیا؟ تسین لام اهنیا، و ا ریغص ندب اب هک

ارچ دوشی م لصاد ناسنا یارب راگدروپ تیاند یهطسا و هک یهدیدپ زا تسنا ترابع ملاء لااح هک ار ملاء نیا ی دروآ ملاء هسیک زا رگم؟ هچ یارب؟ دشاب هتشد رتخت و ربکت نیا هب تبسن ناسنا ی درک ادیب نلا هک یصخته نیا، ی درک ادیب هک یلغش نیا ای؟ شورفی م رخف نارگید هب یراد و ت، تادوجوم ریاس نایم زا ی دوجوم هچ و یصخش هچ؟ داد و ت هب ی ک ار اهنیا و دادعتسا و شوه نیا ادخ زج؟ درک ار ی راک نینچ کیه یسک هچ؟ نومذ تفسد نیا هب دمآرس و تیصوصخ نیا هب زاتم ار یهفرد رد هک ی تفاظل نآ تسوت راکن و شقد رد نلا هک ی تفاظل نآ. درک ار ی راک نینچ یسک هچ یلیخ ی نعید! اه دناب یجعه اهی ضعب اعقاو؟ داد و ت هب یسک هچ ار رکف نیا و ار قوذ و تفاظل نیا تسوت. تسنا ی بیجعه یهلمسم، هلمسم نیا

و ی شاقن رد دوب ی بیجعه یهحیرق و قوذ ی اراد و تسنا یرهام یلیخ شاقن کلاما لامک دنیوگی م دوب هدیشرک ار مایس ملاء کیه س کد دنیوگی م شلزنم رد زور کیه، یزادنا رنه رد و یرور پرنه رد نامه هب دنکی م گدنز اهنیا و اهل گنجر رد هک یعضو نامه هب یسابل رصتخم اب، دوب مایس ملاء دوخ، دوب ماشه یلعمحم نامز رد مکنیا لثم تسه مزوم رد شسکع نلا! هدیشرک یلعمحم یلیخ و تیفیک دوب هتشدنگ م س کد نیا دش دراو ماشه یلعمحم ات، شلزنم هب زور کیه درک توعد ار ماشه یلعمحم و یقیقد س کد نیا یامزادنا هب نیمز داتفا سررت زا دنیوگی م داتفا نیا هب شمشچ ات، رد یور هب ور هصلاخ و دنک هلمد نیا هب دهاوخی م نلا نیا مکنیا زج دش می م روصت چیه هک دومنی م عبیط. دوب بیجعه یلیخ دوب بیجعه رنه و ی شاقن رد نیا یلیخ

، اجنا، ناکیتاو، مور یوت، رطیب تنس یاسیلک نیمه رد یامزوم رد تسه یامسجم کیه نلا دراد لغیرد ار یسیه هک تسنا میرم ترصد یهلمسم دنا هتشنو هلمسم هب عجار [تسه] هلمسم نیا و شاقن اتهس، دندرکی م راک هلمسم نیا یور لاس تفه و تسینب دندیشارت ار هلمسم نیا رمرم زا طقف لاس هجه، دوب ی بیجعه زاسهلمسم یلیخ هک دوب یچنیواد درانوئل نامه اهنآ زا یکی هک زاسهلمسم یمنذ تمیق شپور. درادن تمیق دنیوگی م هک تسنا یهازیچ عزج و هلمسم نیا یور درکی م راک ناشیا دنکی م ماگن ناسنا ی تقو تسادیپ هاگریوم، تسادیپ هلمسم نیا زا، ندب یهاگر مامت. تشاذگ دوش لآثم مکنیا ات رگید تسنا مزجم؟ دنکی م هچ اعقاو ناسنا نیا؟ هداد ادخ هک تسینب هحیرق نیا بخ تسنا هلمسم ود نیا؟ دنک هداییپ ار میسرت نآ تسد اب تسنا هتسناوت دعب و مدرک میسرت ل و ا روطچ نیا؟ تسینب اعقاو رنه نیا اما! شمینکشی م مینزی م ام، ار نیا اقا دنیوگی م دندب گنس یکی م هب لااح یضعب؟ هدمآ اجک زا اهنیا، دادعتسا نیا، قوذ نیا، هقیلس نیا رنه نیا؟ هدروآ اجک زا ناسنا ار اهنیا بخ دندرک ل اوس نو سیدا زا. تسنا رگید یهاج زا و تسینام تسد اهنیا هک دنکی م فرتعا ناشدوخ اهنیا زا

لااد، مہاہلا، ہفشاکم، دوشہد دسر د کی و شلات دسر د ہن و دوزت فگ؟ تسیچ فاشتکا ای عارتخا کہ ن آتسہ ہک شلات نامہ مدرک مابنتشا ترابع رد دودب ن آتسہمہ بخ ہتہلا۔ میراذگی مہاہلا ارش مسا اتدنگی م قیوشت ددجم شلات ہب ی ہارناسنا وا و دنزی م یرگیڈ زاسپی کی ہک تسیا ہیاہقرج شلات مدرک فارتعا ناشیا مہ رادقم کی ہرخلایب بخ لاد یا ای لء دسر ب ہطقن آہیناسنا مکنیا

ہب ناسنا لاصتا، ادبم ہب لاصتا دنیوگی م ناشیا؟ تسیچ فاشتکا و عارتخا دنسری م نیتشینا زارگیڈ ناشیا ہتہلا۔ رگیڈ دنتسہ ی عدم و دنیا ی م ناشدوخ بخ اہنیا۔ تسیا ی لیخ، دودب عارتخا بجوم ادبم ہب تبسز و دودب ہدیسر ی لازعنا و اوزنا تلاد کی دودب مدرک قرف مہ شتلااد یردق کی رمعرخاوانیا، ہاہناریا ظفاد ہک ار ی یادخ ن آشاکی یا تفگی م و درکی م ی بیجء تمانذ راہظا دودب مداد ماجنا ہچنا نابز زار ادخ ات متسنادی م ی سرافن م و مدیسری م ادخ ن آہم مہن م شاکی یا مدرکی فرعم ار ادخ ن آ ادیب علاطا مہن م، کاردا و رکفا ہن ہن، دناوتب دوشہد ابو، دنکب ادیب ہطاحا ادبم ن آہب ہتسناوت ہک ظفاد ہار طقف ہک مینکز روستا م تسیہ مسقہ مہم، رگیڈ تسیہ مدآ روج ہمہ رگیڈ، لاد یا ای لء مدرکی م ناجا اقا ہن.... نامدوخ ی اربتسبرد ار ادخ و میتسہ تانناک ملء دبسرسلگ و، درادام ہب صاصتخا و اہرپگ لام۔ تسیہ اراصل لام تسیہ اہی دوشہد لام تسیہ اہناملسم لام لام ادخ تسیا ہمہ لام ادخ زار، دیای م ناشدننام مہ کی ی نیدجوم دنیا ی مرد اہنیدی پ نیمہ زار، تسیا اہنیدی پ لام۔ تسیہ اہی تشدرز۔ تسیا دایز ی لیخام تیلونسم۔ دوشب روستا ہک تسیز روطنیا دیای م اراصل و دوشہد نیمہ

رہکت؟ دشورفیرخفن ارگیڈ ہب ارچ؟ دنکب رکت ناسنا ارچ؟ ہدمآ اجکز اہنیا بخ، لاد یا ای لء ادج یانعم ہب، رتختب اب ماگن۔ ندرپس ج اوما تسد ہب ار ہیقب و نیشک نورید با زار دوخ میلگی نیعی۔ تسیہن ایرج زار دوجو ملء زار دوجو اب ناسنا ی دوجو ی ہطید، دوجو ملء زار دوجو ی ہطید ندرک ادج ہیقب زار ندم دشکی م ی طخ کی ش دوخ رود۔ دنکی م ادج ارش دوخ رتسب دنکی م ادج ارش دوخ مہس۔ تسیز روطنیا ہلئسم دیحوت رد۔ تسیا دیحوت اب فالخمنیا و؟ تسیچ نیا و مرادنی راک ہیقب اب ندم۔ تسیہ دنکی م [ماگن] ہچہ کی ہب رظن نامہ اب دنکی م گرزب صخش [کی ہب ہک یرظن نامہ فراء]

روتسد نیرتمہم مکلہ، تاروتسد زار کی اذل۔ دنکی م ہدہاشم اجنیا رد ی توافقت دنیبی م وارہظم ار ہمہ ضمغ۔ دوشب رتشیب لئاسم ہب تبسز و ملد۔ دوری م رتولج ہچہ ہک تسیا نیا، کلاس ی اری ی کولس۔ ہن، ہدش ی سک ن لاا، دودب اقا موحرم شپیل لاس تسیب دنکذ روستا۔ دوشب رتشیب ایاضق ہب تبسز و نیع دیاب ہک ہچنا ہب وت ہک راختقا ہن، تسیا ی گرزب تراسخنیا و ہتشدگ وترب اقا شپیل دودب زار لاس تسیب زار و دودب اقا موحرم شپیل لاس یس، دودب اقا شپیل لاس تسیب دنکی م روستا ہک یسک۔ ی دیسرن، ی سرب نامز تشدگ نیا رد بخ، ہن، ی صخش کی مکنیا رگم۔ درک ہیرگ والاد ہب دیاب، دراد زایتما نارگیڈ کی شپیل دودب ہک تسیا نیا وارکتہ ہک یسک اما۔ تسیا ی رگیڈ بلطم ن آبخ۔ ہدش ررقم ی بیصنار وار ہضراعم دھاوخب نارگیڈ اب تہاہبم و رخن اونء ہب وازا و دشکب دارفا خر ہب، دشکب خر ہب ار داتسا ہتشدان ی بیصن۔ درک ہیرگ والاد ہب دیاب۔ دنک

راب نامز تشدگ ی ہزادنا نیمہ ہب ہک دنادب دیاب، دنامی م ی گرزب کی دزرد رتشیب ناسنا ہچہ دوشب ہفاضا شراب رب درانگن و، ہدش رتل کشم شراک نامز تشدگ ی ہزادنا نیمہ ہب۔ ہدش رتن پیگنس و مہار ی رگیڈ راب کی تسیا ی راب وارہک ن آری ہولاء و دنک خوسر دھاوخب ناطیش ہک دنکذ ی راک رد ی نلاف اب ار ندم دراد دودب اقا شپیل لاس تسیب ندم، رگیڈ تسیا راب ی ہاہنیا۔ درانگب وارہب دھاوخب تبحص، میدوب اقا شپیل لاس یسام۔ ششود یور ہدمآ راب، رگیڈ تسیا راب نیا۔ دندھی م رارقا کی شپیل لاس یس ہک وت تسیا راب ہمہ اہنیا۔ دنکی م ہسیاقم دراد ہچہ کی اب ار لام میدینش ار اقا ی ہاہ ملاک کی لاد ہب اتا ایآ؟ اجن آ ی درکی م ہچہ سپ، ی شاب ہتشد وت ی لاد نیچہ مہ کی دیابن لاا۔ ی دودب اقا تدم مامت رد دنتفگ ناشیا ہک، متسہ ناشیا دنزرف ہک دیوگن ندم ہب دیاب، ہدینش ہک رھ اقا موحرم زار کی دودب دادح موحرم شپیل ہک ی نامز رد ہچہ دودب یراصنا موحرم شپیل ہک ی نامز رد ہچہ، ناشرمع ہک اہام۔ میدوب ہچہ اہام۔ میدوب دادح و یراصنا ی اقا شپیل لاس تسیب ام، دشاب ہدینش ناشیا زار ی درگاش

ی من امشد. دینکی م ماگن ی مسق ن آ ام هب دینکی م ماگن ی روجنیا ام هب. میدید ن لاف اهام، میدید [ار] ناگرزب مهف هر خلااب. میتسه ش صلخم ام هدینش ی سکرگا اهفر حد نیا زا؟ دینادی من امشد؟ دیفرط ی ک اب دیناد. دودب ش فلاخ هکلب مدینشن اهنت هن مدینشن هک هدنب ن امر دپ هب تبسن ار ام

ن آ اتسا بیجعی لید؟ میورن ار هار ن آ ام ارچ بخ دنتفر ن اورهر هک ور نانچ هر دنتفگ ام ارچ ی هیقل ثمتسا ی هار کین نیا بخ میتفگی مدنیسری منرگا. دندیس مه هجیتت هب رخآ و دنتفر ار هار هب هار ن آ میفرتم ام دود هک تسا نیا رد تبص ی لو. رگید دسرب هجیتت هب تسین مولعم بخ، اهار ی لید؟ مینک رارف دیاب ی بوخ زا ام هک تسیاهلئسم هچ نیا رخآ؟ میهدن اجنآ ام ارچ بخ، دنیس هجیتت تسای تبیصم هچ نیا؟ میدش لاتیم ام هک تسای ضرم هچ نیا. میوری مرد بوخ تافصد زا، اهاه بیجعی؟ تسای ایضق عون هچ؟ مینکی م رارف بوخ تافصد هب هجوتت زا ام هک میدش ن آ راتفرگ ام هصلاخ هک

ن آ لاصا هکلب. دنراد ی تانیب بلاطم نیا هب تبسن ناشملاک رد و ناشتارابع رد اهنت هن ناگرزب اب گرزب کی ت لاد ی دهاشم سفن ی نع ی. تسای نایب، اهنیا ت لاد ی دهاشم و اهنیا دروخرب ی هوحن رگا ام، ی اهلئسم کی، دودب مدرک ادیب ی اهلاسم کی اقا هب تبسن ی صخش کی. تسای نایب نیا رگید دارفا، رگید دوشبل د دورب مه ش دود بخ مدرک بخ ادیب بخ میتفگی م ام؟ میدرکی م راک هچ میدوب ناشیا ی لو، میرصقم ام رگم دوشبل د دورب ش دود هشد ادیب ایضق نیا [هک] لاد دودب هک ام ریصقت ی م نایم رد ام، دیراد ام اب ی بلطم رگا، اجنیا دیبایب امشد هک صخش ن آ هب دنداد ماغیب؟ دندرک راک هچ دیای م دوشی م اپتسا رپ شتسد رگا نوچ، تسای لاد شتسد نوچ؟ دمایند ارچ، دمایند فرط و میراندگ. دنکی م موکحم ار اقا ای بخ. مراد بلطم، مراد بلطم امشد اب هدنب، لیلد نیا هب لیلد نیا هب اقا دیوگی م چیه نوچ ی لو دوشی م ل د هلئسم اعیط نیا بخ. دندهدی م ار ش باوج اقا ای. دنکی م ی هاوخرذع و ازا اقا مدرک تسرد دود هک ی نایر ج نیمه؟ میوگب هچ ناشیا هب مورب لاد بخ دیوگی م. تسین شتسد ی زیچ اذل؟ میوگب هچ بخ؟ هچ میوگب بخ اقا نیا هب مورب مه دعب. م هدب نایر ج نیا ی ارب ی باوج هچ، اجنآ ات تفر هک ی باج هب ات تفر هک تفر و دمایند.

و اب و نک تبص و اب و رب دنتفگ و وای ارب دنداتسرف ار ن م دود، اقا موحرم، ن م دود ی تحد میهدب جرخ هب تر اسج لاد مه ی ردف کی هک ش لزنم متفر راطفا ع قوم ناضمر مامرد ن م و نزی فرحد هار ش اناخ ار ام ناشیا؟ اباب ی یوگی م هچ، میروخب راطفا اب لاصا. راطفا لاصا میدما اباب میوگب و میراند تبص ام تفگ و دادن هار ش لزنم رد ار ام زیچ ی اقا دینکی م تافتلا راطفا ع قوم رد، دادن ش هجیتت، و میوگب ار بلطم میتفر. میدشن مه تحاران. ن امیاج رس میتسگر ب ام. میراند مه تاقلام هب تبسن ناگرزب. تسای ناگرزب شور، شور نیا بخ؟ تسای زیچ هچ ایضق؟ تسای روطنیا ارچ؟ هچ اهنیا بخ. دندوبز روطنیا ل و ازا هک اهنیا دنیب دنکب ماگن دایب لاد بخ دنروطنیا. دنروطنیا هلئسم نیا ناشدوخ لامعا ی هجیتت مه اهنیا و دود روطنیا اهنیا تیفیک دود وحن نیا هب اهنیا شور، دود نیا ناششور، ی هار هچ نیا و تسای هار هچ نیا. تسای اهلئسم هچ نیا هک میدید مه ام و دندرک دهاشم و دنتفرگ ار ی بلطم رگا؟ میبایند ام ارچ؟ مینکن تعباتم شور نیا زا و میبایند ام ارچ! تسای روطنیا هک لاد بخ ی لفحم و ندما افرص ای؟ دوشب هدریس نایسن تسد هب و دوشب ش و مارف بلطم نیا ارچ تسای حیص؟ تسای فاک نیمه ی نع ی؟ دنکی م تیافک ندرک نایر ج نیا هب بستنم ار دود و ندوب ی عمج اب و نتشاد، اهفر حد نیا مامت؟ هن هکنیا ای. دزداناید تمحز هب ار ش دود ی سکر دایز رگید. تسای فاک نیا رگا بخ مدآ و گنرز مدآ و تسای بیصن و مرهید کی هب ندیسر رطابخ، اهنیا مامت، اهدش و دمآ نیا مامت. دنکی م هداقتسا دوصقم هب ندیسر ی ارب ی تصرف رهزا. تسای بلط تصرف

1 قیرط طرشزا نتفگ ادر ف تسین *** قیفر یا دشاب تقولا نیا ی فوص

ی دارفا هب تقولا نیا نوچ. طلاغ ربیعت ن آ هب هن ش اچیحص ترابع هب هتبلتا تسای سکت تقولا نیا

تسا تفص ن و ملقوب ی نلاف دنیوگی م، دنیای مرد ی گنر هب زور ره. دنتسه جازملا ن ولتم هک دنیوگی م
عون ک ی ن و ملقوب [تسا ی گناخ غرم] زا رتگرزب هک تسا ی غرم نیمه ن و ملقوب، ماه هذ، ن و ملقوب
دیامرفی م ی دعس. رتگرزب، کلومرام هیبش تسا ی ناوید

ن و ملقوب شرف مدینار تسگ *** ش ناتخرد ی هیاسرد داب

دوری م هک اجر هر د و تسا رتکچوک و تسا رامسوس هیبش هک دنیوگی م ی ناوید هب ن و ملقوب
ی تخرد ک ی رد دور برگا. دوشی مزبش گنر رازنمچرد دور برگا. دریگی م دوخ هب ار اجن امه گنر
رتوپیماک. دراد ار ن ولت ی ارب تیلباقش تسوپ ریز ی هدام ن آ ی لیخ دنکی م ادیپ ار تخرد ی هتسوپ گنر
، هتشارد بس کع و امشچ هک هچنا ابق باطم و دنکی م بیکر تر گید م هب ابار اهگنر نیا ع برسی لیخ ش زغم
ادخ بیاجع. تسا بیجع ی لیخ ش تسوپ ریز منسیس ن آ هب دهدی م مه ن آ

عورش دنوری م امشرستشپ. امشلاد، مکیلاع ملامشاد دنوری م اجنیا، دنای روطنیا اهی ضعب
، مسق ک ی هب زورما. روج ک ی ادر ف روج ک ی زورما. فرط ن آ دنوری م، ن لاف اهنیا! اقا مرآ دنکی م
روطنیا دهاو خبرگا نید ملاء هب تبسن، صوصخب ام ربار تبیصم نیا درایند ادخ و مسق ک ی هب ادر ف
دندش رگید روج ک ی دش بلاقنا هک ی تقو دندوب روج ک ی ماشن نامز رد تسا مامت شرراک رگید هک دشاب
و دندزی م و دوب تارهاظت، مفن نیمه رد هک ی تقو تفگی م. درکی م لقتش دوخ تفگی م رفق ک ی
دندرکی م هلمد اهنیا و سیلیپ و نابسا دارفا ی لیخ هک بش ک ی تفگی م، اهنیا و دارفا نیمه ز ا و دنتشکی م
ک ی رد میتفر میدش دراو. میدرک رار فام تفگی م. میتشاد اهنیا و تافلت م هر فند دنچ ارهاظ و دندزی م و
ی م. میریگب مزاجا. میدشن ل طعم لاصا رگید. وت میتفر دندرک او ار رد هبتر م ک ی، میدز رد. ی اهچوک
رسرد و اهنیا و ادغ و هتسشن ی صخش ک ی هلم میدید، میدش دراو رگید تفگی م. دندرکی م ل ابند، دندز
عورش و میتسشن میدما هک ش تفگی ی اهشوگ ک ی مه ام و تسا دوجوم هب رشا و همعطا عاونا ز اش اهرسد
ی م دنراد راکچ دنمهفی من اهنیا. دندرک مایق ماشه میلاع رب اهنیا، دنلاهاج اهنیا دنمهفی من اهنیا. ن تفگ دبرک
ندرک ی یوگدب اهنیا و مدرم و تارهاظت نیا زا درک عورش. متفر تینما. تسا ی عضو هچ مه نیا. دنتک
ی. ملامسا تموکد لله دمحا و دش بلاقنا و اهنیا و درک ریغت اهمام و اهزور و تشنگ عاضوا دعب، اهنیا و
؟ مروطچ ن اتلاد اقا جاد میتفگ. ش شیب میتفر زور ک ی تفگ. بیجع راک ک ی س ار رب هشد ناشیا! میدید
تفگ. دنتشاد هقباس ارهاظ، دنتشاد هقباس مکنیا ای و دنتخانشی م ای، تخانش بش ن آ زا ای. ش تخانشی م
تسا مارح دنیشن س کره. تسا بجاو. لله دمحا مینکی م هچ ملامسا تموکد لظ رد لله دمحا؟ دیر و طچ
ی هرفس ن آ اقا جاد متفگ، ن لاف ن لآ. تسا نامز ماما تموکد نیا ن لآ؟ تسا هچ، تسا عرش فالاخ
نوری و رب وش اپ تفگ. دندزی م ار مدرم ریت اب دنتشاد، میدرک رار فام هک دیآ ی م تدای تبش ن آ ی هام
؟ ی چ دوشی م نیا. درک نوری ش رتفد و قاتا ز ارام. تسین اهفر د نیا ی اج ن لآ، و رب وش دنلب، اقا
ن ولتم. تفص ن و ملقوب دوشی م نیا

دوشی م نامه مرابود، قیاس لثم ددرگرپ نامز رگا ن لآ هنومه نیا. مدرک هبوت نیا مکنیا هذ
دشاب تبات، دنکی م ن قرف دشاب دهاوخی م هک ی مارم ره، ش مارم رد ناسنا هک تسا بوخ ردقچ! هنومه
دنتسیاب دشاب تبات، ی روطنیا دوشی م نیا ره و مسق ک ی زور ره

ی اهدوت لمعم نیا لاصا میتشاد ی لمعم ک ی میدوب ناتسرنه ام هک ی تقو هک دندومرفی م اقا موحر م
ناسنا هک ار ی فرد ک ی ی نعیدوب ی قطنم مدآ ی لو دنتفگی م. دوب ی اهدوت لاصا لمعم. دنتفگ مه ش مسا، دوب
اقا دیوگب هک دوب روطنیا. تفگی م ار ش تارظن هطقن دعب و دادی م شوگ لاما، درکی م تبحص و اب
، هذ ش وگ ل و ا زا، دروایبرد ی زاب. دنک هر خسم؟ تسا زیچ هچ اهفر د نیا، ن لاف منادی مذ و رب و ن زب
ی ناحور ی هچ ام، هگید دوب مولعم بخ مکنیا اب ن م هعفد ک ی تفگی م، دوب اعقاو! هذ. دربب ار ش ساود
ی لیخ. دوب بوخ تیناحور اب مه نیا و. دوب ص خشم لاصا اهنیا و نامردپ. میتسه ی ناحور رسپ، میتسه
؟ منودی مذ دوب هدید هچ ی ناحور هب تبسن دنتفگی م! دیدش ی لیخ ی لیخ، اهنیا و دوب زیچ اهنآ زا. دوب فلاخم
دیهاوخی مرگا! اههچ دیوگی م هقب هب دراد نیا میدید. نوری دوب هدمآ س لاک ز ا ن م هعفد ک ی دنتفگی م ی لو

ل احب ات همه نیا نم ، مدینشی نم ، دیوگی م اهنأ هب دراد ، دیشاب ی نیسد نیا لثم دیاب دیسری ی یاج کی هب هک ، ل احب ات مدیدن ی نیسد نیا لثم ی قطنم ی هچب کی ، مدرک راک هصلاخ و مدرک ی لمعم و مداد سرد دروخر ب نم اب هک ی تقوی لو . مدب اهدنوخأ هب تبسن نم دنادی م هکنیا اب ، دونشی م فرد . بتسا ی قطنم اب ی لیخ ، تشاشب اب ی لیخ ، زاب یور اب ی لیخ . دراد دوجو لأصا هلتسم نیا هک راکنا هن راکنا . دنکی م ی اهدوت ل ااح ، باسد یور ل وَا ن آ زا . دوبت تسرد اقا راک ل وَا ن آ زا ، دینکی م تافتلا ، ل مَحْت اب ، ربص بتسا ی دوهید ؟ بتسا زیچ هچش بلطم ؟ هچش فرد ؟ دیوگی م هچ نیا ، دونشبار بلطم هرخلااب ، دشاب تسه دنکی م لوبق ار حیحص . دنکی من لوبق ار فلاخ دونشی م دراد فرد بخ ؟ دراد لاکشا هچ ، دشاب رکفت زرت نیا روطن یمه ی نارصد

ی م رکفت زرت نیا اب ، ود و لهچ ی هنس ، ود و لهچ ی هنس ات دیای م ، دیای م ، دیای م رکفت زرت نیا دوب نیا ناشرطن ناشیا . رکفت زرت نیمه اب ، دراد دوجو ی عناوم کی دنیبی م دوشب بلاقتا دراو دهاوخ ، مینک تحب ماش اب دیاب ام . دینک مرکام ماش اب دیاب امش [هک دوب نیا] هب عجار ناشحب ی نیمخ ی اقا اب و فلاخ ریسم رد . دراد ترطف . دراد نادجو . بتسا ناسنا بتسا رشب هرخلااب م ه ن آ . بتفریذپ و دمأ دیاثد هچ ماش ل ااح بخ ! اقا کرشم دارفا و دمأ ربمغیپ همه نیا رگم ، دشاب بخ ، هدوب داسف ریسم رد ، هدوب ی من ، دندروخی م مه اهنأ . دروخی م بارشد نیا ؟ دندرکی من ربمغیپ نامز رد نیکرشم هک درکی م راک و اهتسد هب هاجسد ی ارب ن ارق . دش ل زان ن ارق ن اراوخبارش نیمه ی ارب . دندروخی م مه رتشیب ؟ دندروخ مدأ نیمه . راوخبارش ی اهدمأ نیمه . روخقرع ی اهدمأ نیمه ، نیمه هدمایذ انادتبا هک اهن اوخ بش زامن هک ناششیب دندمأ م اهنز ی تقو ادخلوسر ، رگید دمأ اهن نیمه ی ارب ، رگید اهن نیمه ی ارب ، راکانز ی اه ل ااح ات . دننگانز رگید دعب هب نیا زا هک تسنادی م نیا ار ملاسا طیارش زا ی کی ، دریگت تعیب اهنأ زا . میراد خیرات رد . دوب طرش ، دیرادرب تسد دعب هب نیا زا رگید ل ااح ! نانتاجش ون ! چیه دندرکی م هچره ددرگی مرب ، دیای م دوشی م دنلب ، نز نیمه اقا ، دش مامت رگید هتشدگ ، دوب هچره تاولص هتشدگ رب ل ااح . دوشی م اذک و اذک تاییقم ، تاحلاص ، تادباع زا نیمه . دنکی م ادیب بلاقتا . دنکی م ادیب ل وحت

ش شیرق و ت اهن نیمه دندزی م ار اه هلفاق [؟ دن] درکی من ی دزد اهنأ رگم بخ درکی م ی دزد [ماش] بحاص ، دندیبی م ار ی نز کی ی رتخد کی اچ کی رد رگا . دندزی م دیسری م ی فیعض کی هب ناشروز تکوش بحاص ی لیخ ، اچ کی دوری م دراد هلفاق رگا دندیبی م ی ناوراک . شنیدیزی م و دنتفری م ، لامج ار اهراک نیمه بوخ . دندرکی م تراغ ار ناوراک دنتفری م دنداتسرفی م ار رفد دنچ . بتسین انوع و کی . دندش ناملمس اهنیا و دمأ ن ارق ؟ رگید دندرکی من اهنیا هک درکی م راک هچ دیوگی . دندرکی م مه اهنیا دندش دیهش اهنیا زا ی رایسب و . دندش ناملمس هده کی . دندیزرو داند هده

هب دوب ی اهندرگ رسد کی . دوب قراسد کی ضایع نپ لیضف دوب دزد کی اقا ضایع نپ لیضف و دزی م تفری م ی سکره دوب هتاسیا هندرگ رسد . دوب ی مارح ، نایاقا حلاطصا ی مارح کی ، حلاطصا کی زا بش ل د رد هیا کی اقا ، دوب لیضف ، رگید دایمی ماچنا تساوخی م شلد هک ی راک ره و دربی م نمل ز نام و الله رکذله هبولق عسختن اوتما نیدل نایم ا» درکشور ن آ هبور نیا زا ار نیا ، درمریپ ؟ دشاب عشاخ ادخر کز ربار برد اهنأ بولق هک دندروا نامیا هک ی اهنیا ی ارب هک ی تقو ن ا هدمایذ ای¹ «قی حلا رسد زالیضف نیا . شن تقو دمأ ن ل ا ، دمأ ن ل ا ، شن تقو مدیسر ، هلبتفگ دشضوع ... نامهر ربار برد ناشباحصا رتمک هب دنتفگ لیضف هب ق داصد ماما هک ار ی بلاطم ، ق داصد ماما صاخب احصا هب دیسر هندرگ . مچکد موحرم ، ی اهشمق ی هلا ی اضر اقا موحرم لام رعش ؟ دیامرفی م هچ رعش نیا . دندوب هتفگ لوزی ی ضراع و دوب ی ضراع کرش نیا *** دناهداز ، دیحوت ترطف هب همه ن اقلخ دوعیه مخر ی ل و ادب مخر نم *** لوبقمانو لوبقم همه نیا ی اذخ ن ا ی ضراع اهراک نیا . بتسا ی ضراع اهنیا ، ی ضراع کرش نیا . دناهداز دیحوت ترطف هب همه ن اقلخ

1. ۱۶. میا دیدحلا مروس

همه. دندزی م هقرج ن ادجو ن آ. دندزی م هقرج ن طرف ن آ ی نیبی م هعقد کی. دوشب ادیب بسانم ع قوم. بتسا همدش دلوتم هرابود. همدش دلوتم هرابود راگنا لآصا. دربی م نیب ز ا و دنازوسی م ار اهی ضراع نیا ی دندکی م ل قذ بیجعی لیخ!

مذادی مذ، ی دز هندرگ هکی دارفا ن آ مامت دندومرف ترضد ماسلا هیلع قداصد ماما ش بیب تفر یر ادم کی، [ی هدی بس پ] ار ناشیا هل و پ، ی نک ی ضار ار اهنآ ی ور ب دیاب، ی درک راک هچ دوب هندرگ ی لایاب و ن هاریپ کی. ماسلاو، راولش کی و ن هاریپ کی دوب همدنام طقف. ن آ و نیا هچ داد تفر ار همه دوب ل و پ دما. دوب همدز م هار ن آ ل و پ، ی دوهیپ کی [ش بیپ] دوب هتفر دعب. بی هدی ی ور ب دیاب ار همه تفگ. راولش کی ل و ب ق ن م یر اذن ل و پ تفگ، م اذن ل و پ ی لو م یلطبت ی للاح و ت ز ا مدمآ اللهو تفگ. ش غارست تفر راک هچ ی یوگی م بخت تفگ. منکی مذل ل و ب ق ن م تفگ. م اذن ن م تفگی م هچ ره، ی هدی ار ملو پ دیاب، منکی مذ لاط ن م ش ریز ن آ، ی تسشن هکی یاجنا. منکی م راک کی ی یوگی م یراد روطنیا هکی لایاد بخت تفگ. منک لآقا هکی هدی م هپ روابی ار لاط ی اهامه کسن آ ت کشت نیا ریز ز ا و ت، ی تسه و ت هکی کشت ن آ ریز، متشاذگ درک تسد م ه نیا، ی داد ار ل و پ نیا ن م هچ و ت هکی. دوشب عناق نیا هچ ن م سفن. ی داد ی تشادرب و ت منیب ن م **لآ ا هلا لا ن ا دهشا**، تفگ و ا هچ داد ار اهامه کس ی تقو، و ا هچ داد و تشادرب هکس یر ادم کی کشت ریز لاط لآصا کشت ن آ ریز تفگ؟ ی دش ن ماملسم ار چ تفگ. دش ن ماملسم. **الله لوسر ادمحم ن ا دهشا و الله** تسد، ی عقاو هچوت. دنک هچوت ی سکرگان نامز رخا ربمغیب ت م ز ا، میندقتک، نامباتک رد مدینش ن م. دوبند منیبب اه دوب لیضف نیا. دینکی م تافتلا، منک ناحتما ار و ت متساوخ. دروآی مرد لاط دنک کشت ریز هچ دنتسه هچ اهنیا بخت؟ هچ ای ی یوگی م تسار

و دنتسه ترفی اراد هکی اهنآ نیمه. دنتسه اهدآ نیمه، رگید دنان اسنا دارفا نیمه اهنیا بخت اب ن اشتبخص اقا موحرم دشاب روطنیا دیاب ن اسنا. دندهی م ماجنا مه ی فلاخ ی اها راک لایاد..... ن اشترطف م ه ن آ. ار رگید رفن. مینک اننتسا ار رفن کی مکنیا هچ. مینک هرکادم همه اب دیاب ام هکی دوب نیا ی نیمخ ی اقا. تسه اهنیا. میراد ل و ب ق تسا قساف، میراد ل و ب ق تسا هدرک داسف، میراد ل و ب ق هدرک فلاخ راک. بتسا رشید ز ا هکی ناسنا رب مکنیا هچ. بتسا همدش ل زان ن اسنا و ه امی ن اسنا رب ی هلا باتک، همدما همه ی ارب ن آ رقی ی لو ت یلباق. دش ل زان ن اسنا رب! هچ. ردوبا و ن ماملسو و ت جهتم و ناوخ بش زامد و رهاط و بیط و کاپل و ا مپهد ماجنا ار نامدوخ تالاسر ی هفیظو دیاب ام. دندکی م قرف ش باسد رگید درادن ت یلباق. درینیب دراد دندک اننتسا مکنیا هچ، سکره هچ ت بسن دوب ل و م شلا ماع. دوب ماع تالاسر، ربمغیب تالاسر

ی شاجن ن آ ی ارب داتسرف رسم مکاد طمرقی ی ارب. داتسرفی م همان مکاد ی ارب ربمغیب نیمه اذن ناریا ماشدایپ زیورپ و رسخ ی ارب. داتسرف مور ماشدایپ ی ارب داتسرف رباط رفج طسوت داتسرف هشب مکاد درک ل و ب ق رسم مکاد. دندشی م ناملسم. دندکی م ل و ب ق اهنیا ز ا ی ضعب، داتسرفی م همه ی ارب. داتسرف ار هلئسم و درک ماگد دیدرت اب مژ مکاد. دوب ی نارصن. دش ن ماملسم هشب مکاد، ن می مکاد، دش ن ماملسم و و ت؟ ی نک ی م هراپ ار همان درک هراپ ار ربمغیب ی همان دما، درک هراپ دما زیورپ و رسخ. بتشاذگت و کسم ار ربمغیب همان ار چ نک ل مآت. نک رکف ن یشنب بوخ! تسا مکاد مه ن آ، هشب ماشدایپ ن آ. ی مکاد کی م هچ هدی هچ ی دما و ت. بتسا ن م ی هدی نیا. دهدی م هچ اجا ادخ تریغ، بخت رایسب ی نک ی م هراپ؟ ی نک ی م هراپ ادخ، ی لیخ تسا ی بیجعی هلئسم ی لیخ. ن مؤم ءاذیا ی هلئسم، هتسا م هم ی لیخ! ی درک ترا سجن م ی **ی م** هک رعش ن آ ل و ق هچ ن اسنا رگا. بتسا ی نتف بیجعی مکتف نیا ز ا. دنک ظفد ار ام ش دوخ الله عاشنا **ن مؤملا بلق**. ن تسکشر ار ی نمؤم کی ل د ی نعید یرازآ مدرم، **«ن کنذ یرازآ مدرم، ن ازوسب ربم روخب** شرسپ و درک ماتوک ار ت تسد ت نطلسد ز ا مه ادخ، ی درک هراپ ی دما. ن کنذ یرازآ مدرم **«ن محرلا شرع** دناسر ل تق هچ باوخر د ار و ا رفن دنچ اب دما

ل اعتم ی ادخ ز ا. رگید ل اعتم ی ادخ لایاد، دشاب میلد دشاب متشاد ملد، ماع اب هار مه ن اسنا دیاب بخت

ملاک، هدبیسچ تفان هب هدمآ ، ادخ هذنب نیتم یدیک ن ا مُهَلَّ ی لُمَا وَ) یرادن ریخ! تسا نیمه هلسم ریخند
 دوی یاهملاک لثم ، ملاک نیا تقو کی . دریگی م ار اجنیا طقف دیایم ملاک بشد ، دنراذگی م ملاک تقو کی
 هب دیایم ملاک ی تقو کی ، اجنیا ات دندمایم و دتشانگی م ، اهفرح نیا و دوی ن گل لثم ، میدق ، ماشد نامز
 ترسد متشانگ ملاک^۱ . نیتم یدیک ن ا مُهَلَّ ی لُمَا وَ) دراذگی مذی قابی زیچ چیه رگید . دبسچی م فان هب ، مکشد
 ی ملد ملد نیا .^۲ مهعمس ی اء و مهبولق ی اء الله مَنَح) رگید نیا ؟ هیچ نیا . ادخ هذنب ی ا ، هدمآ تفان ات هک
 ملد نیا . تسا تکلاه بجوم و راوی بجوم هک تسا

عجار . مینکی م تبحص ملد ز ا یرگید مسق و د ن ا هب عجار دهاوخب ادخ رگا بشد ادر فزا الله عاشن ا
 تحیصن و زردنا میهاوخب هچره . تسا تیاکد میهاوخب هچره . تسه بلاطم دیهاوخب هچره نیا هب
 ی م ار ش موس مسق ن ا ، مود مسق ملد ابر وطن یمه و دریگن ار ام ش ملد نیا اب هک میهاوخب ادخ ز ا . تسه
 ار ش یمود هگید ، لله دمحا دهدی م دای ام هب دراد ملاسلا هیلع داجسد ماما هک ی موس مسق نامه ، هبوخ میبوگ
 . تسا ی بیج ملد ، ملد نیا . دنکی مذ مک مه ، مینکی م مانگ مه . تسا نیریش ردقچ ی موس رگید دعب میگی م
 هک دیوگی م . **ی ا بنذ لا ی ناک ی نء ملحی ی ذللا الله دمحا** دیامرفی م ترصد ! اه میهدی م ماجنا مانگ مه
 دروم هچرد و اجکرد ی لو . میتسد ار ناممشچ ام دیوگی م . میدرکن مانگ ام لأصا راگنا تسا میلد دنواذخ
 ؟ ی طیار شد هچ ا ب و

دمحمل ا و دمحم ی اء ل صد مهللا

^۱ ۱۸۳۱ هیا فارعا هروس
^۲ هرقتب هروس ۷ هیا ۴ .